

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 643/2017-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. októbra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], správcu konkurznej podstaty spoločnosti [REDAKOVANÉ] v konkurze, [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Martinom Hurtišom, Matice Slovenskej 17, Prievidza, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 CoPr 4/2016 z 3. mája 2017 a rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 9 Cpr 2/2014 z 29. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ], správcu konkurznej podstaty spoločnosti [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. augusta 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], správcu konkurznej podstaty spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len

„sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 CoPr 4/2016 z 3. mája 2017 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“) a rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 9 Cpr 2/2014 z 29. marca 2016 (ďalej len „rozsudok súdu prvého stupňa“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení odporcu v konaní vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 9 Cpr 2/2014 o určenie, že pracovný pomer jeho zamestnankyne [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľka“) so spoločnosťou [REDAKOVANÉ] (ďalej len „úpadca“) ako zamestnávateľom trvá, bol neúspešný. Okresný súd Prievidza vo výroku I napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa určil, že pracovný pomer navrhovateľky ako zamestnanca s úpadcom ako zamestnávateľom trvá. Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal sťažovateľ v zákonom ustanovenej lehote odvolanie, pričom napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu Krajský súd v Trenčíne rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdil.

Podľa názoru sťažovateľa napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa a napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu (spolu ďalej len „napadnuté rozhodnutia“) bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces v dôsledku absencie riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia. Sťažovateľ tvrdí, že napadnuté rozhodnutia nie sú presvedčivé, pretože v nich ostali nezodpovedané zásadné otázky, ktoré je potrebné dostatočne riadne a vyčerpávajúco odôvodniť.

V sťažnosti sa ďalej uvádza, že nespravodlivosť oboch napadnutých rozhodnutí spočíva v tom, že konajúce súdy sa nevysporiadali so skutočnosťou, že uplatnením si navrhovateľkiných pracovnoprávných nárokov prihláškou v konkurznom konaní podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov došlo k zániku práva navrhovateľky na uplatňovanie si pracovnoprávných nárokov žalobou o určenie, že pracovný pomer trvá podľa zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov. Podľa názoru sťažovateľa:

„Žiadne ustanovenie zákona neupravuje možnosť zaniknutého práva preklúziou konvalidovať. To znamená, že určenie pracovnoprávneho vzťahu, taktiež určenie trvania pracovno - právneho vzťahu malo byť riešené v spore - žaloba na určenie popretej pohľadávky prihlásenej do konkurzu. Avšak takáto žaloba nebola podaná.“

Sťažovateľ konajúcim súdom taktiež vytýkal, že v konaní nebola preukázaná existencia naliehavého právneho záujmu na podanej žalobe, keďže navrhovateľka neprejavila záujem u úpadcu pracovať, ani sa nikdy práce u neho nedomáhala. Ďalšou otázkou, s ktorou sa konajúce súdy nevysporiadali, mala byť podľa sťažovateľa neplatnosť pracovnej zmluvy z dôvodu absencie podstatnej náležitosti v podobe miesta výkonu práce navrhovateľky.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie zo 4. júla 2017.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nasledovne:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17CoPr/4/2016 zo dňa 3.5.2017 a Okresného súdu v Prievidzi č. k. 9Cpr/2/2014 zo dňa 29.3.2016 po rušení bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17CoPr/4/2016 zo dňa 3.5.2017 a rozsudok okresného súdu v Prievidzi č. k. 9Cpr/2/2014 zo dňa 29.3.2016 sa zrušuje a vec sa Okresnému súdu Prievidza vracia na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal, či sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

1. K namietanému porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom súdu prvého stupňa

Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa rozsudkom súdu prvého stupňa, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom

ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd.

Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tej časti sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti napadnutému rozsudku súdu prvého stupňa, a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnenej námietke porušenia jeho základných práv rozsudkom súdu prvého stupňa, pretože preskúmanie jeho postupu je zverené Krajskému súdu v Trenčíne, ktorý tak učinil v rámci dovolacieho konania.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ mal v systéme všeobecného súdnictva právo podať proti rozsudku súdu prvého stupňa účinný riadny opravný prostriedok (odvolanie) na dosiahnutie nápravy ním tvrdeného porušenia označených práv (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť Krajský súd v Trenčíne. Využitie tejto zákonnej možnosti účinnej ochrany označených práv vylučuje

prijatie sťažnosti ústavným súdom na ďalšie konanie, ktorý môže uplatniť svoju právomoc iba vtedy, ak sťažovateľ nemal inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Z tohto dôvodu musel ústavný súd odmietnuť tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti rozsudku súdu prvého stupňa, pre nedostatok právomoci.

2. K namietanému porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom odvolacieho súdu

Z princípu subsidiarity svojej právomoci, bližšie definovanej v časti 1 tohto uznesenia, vychádzal ústavný súd aj pri posudzovaní namietaného porušenia označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu.

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom odvolacieho súdu rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdil. Z odôvodnenia sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie zo 4. júla 2017, o ktorom do dňa predbežného prerokovania sťažnosti nebolo právoplatne rozhodnuté.

Subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd sťažovateľ v posudzovanej veci akceptoval tým, že podal vo svojej veci dovolanie ešte predtým, ako podal sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Sťažnosť ústavnému súdu však sťažovateľ podal skôr, ako bolo o podanom dovolaní Najvyšším súdom Slovenskej republiky rozhodnuté. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom. V okolnostiach

prípade sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o časti jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu v zodpovedajúcej časti za predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010).

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd poukazuje na to, že v jeho judikatúre sa aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ustálil právny názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04 alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa v časti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je podaná predčasne, pretože ochrany svojich základných práv alebo slobôd sa sťažovateľ môže domôcť v prebiehajúcim dovolacom konaní na Najvyššom súde Slovenskej republiky. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti

uplatnením zásady *ratione temporis* odmietol podľa § 25 ods. 2 (v spojení s § 53 ods. 1) zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2017